

Concept verslag van het overleg van 8 juli 2019

Aanwezig: Dhr. Van Bochove (voorzitter), Dhr. Van Amerongen (Gemeente Dronten), Mw. Prins (Gemeente Zeewolde), Mw. Buis (Lelystad Airport), Dhr. Van Avermaete (Luchtverkeersleiding Nederland), Mw. Verhoeven (omwonenden 1e ring), Dhr. Stoer (omwonenden 2e ring), Mw. Dam (Natuur&Milieu Flevoland), Mw. Born (secretaris).

Ambtelijke vertegenwoordiging van afwezige leden: Mw. Van der Goot (Gemeente Lelystad), Dhr. Leenen (Gemeente Almere), Dhr. Bergers (Provincie Flevoland).

Niet aanwezig met bericht: Mw. Sparreboom (Gemeente Lelystad), Dhr. De Reus (Provincie Flevoland), Mw. Veeningen (Gemeente Almere), Dhr. Van der Meer (Gebruikers 1e ring), Dhr. Verdoorn (gebruikers 2e ring).

Gasten: Dhr. Florissen (omwonenden 1e ring), Mw. Van Bezooijen (Lelystad Airport), Dhr. Van der Ent, Dhr. Piers en Dhr. Van Gemeren, (Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat), Mw. Janssen, Dhr. Bergmans en Dhr. Breugelmans (RIVM).

1. Opening

De voorzitter opent dit overleg om 16:00 uur en heet alle aanwezigen van harte welkom. De voorzitter merkt op dat vandaag drie bestuurders zich ambtelijk laten vertegenwoordigen. Dit is niet de bedoeling. Hij is voornemens om de betreffende bestuurders een brief te zenden met de mededeling dat de Commissie regionaal overleg luchthaven Lelystad een bestuurlijk overlegplatform is en dat het op prijs wordt gesteld dat zij zelf aanwezig zijn.

De voorzitter heet de gasten van het ministerie van I&W en het RIVM van harte welkom.

Agendapunt 4 vervalt. De agenda zou te vol worden waardoor dit punt wordt geagendeerd voor het volgende overleg. De agenda wordt gewijzigd vastgesteld.

Dhr van der Ent moet de vergadering omstreeks 17:00 verlaten.

2. Mededelingen en ingekomen post

De Handhavingsrapportage Lelystad Airport 2018 is ontvangen.

Dhr. Leenen wil graag reageren naar aanleiding van de brief van de gezamenlijke CRO's aan minister. Dit kan bij de behandeling van het verslag van 8 april.

Commissie Regionaal Overleg luchthaven Lelystad

3. Verslag 8 april 2019 en actielijst

Het verslag wordt eerst redactioneel doorgenomen.

Pagina 1: Mw. Verhoeven meldt twee tikfoutjes, Dhr, Jorissen moet zijn Florissen, en DCO moet zijn CDO.

Pagina 4: Dhr Piers. Onderaan de pagina staat “dat dit niet is meegenomen”. Het woordje ‘niet’ verwijderen.

Verslag is vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag.

Pagina 7, de zin boven punt 9: Dhr. Leenen heeft een afschrift van de brief van de Voorzitters van de CRO's van velden van nationaal belang ontvangen en heeft daar een procesvraag over. In hoeverre had de inhoud van de brief aan alle leden van de betreffende CRO's voorgelegd kunnen worden? De voorzitters hebben tijdens het voorzittersoverleg besloten namens de vier voorzitters de brief te zenden. Het ligt niet in de rede van het voorzittersoverleg om de inhoud van de brief aan de CRO's-leden voor te leggen.

Nar aanleiding van punt 6 brief. Dhr Leenen vraagt de voorzitter of hij beseft dat, bij doorvoeren van een dergelijk voorstel over het beperkingengebied, gemeente Almere dan geen CRO-lid meer is volgens het beperkingengebied? Ja, dat beseft de voorzitter. Momenteel valt gemeente Almere ook niet binnen het beperkingengebied. Er moet nagedacht worden over hoe we de CRO inrichten als het beperkingengebied groter wordt. Het is onmogelijk om alle partijen dan om de tafel te hebben.

Mw. Van der Goot: Aanvullend aan dat punt, de brief is gezonden vanuit vier voorzitters, dus vier partijen. In hoeverre is de specifieke situatie van Lelystad Airport meegenomen in deze brief?

De voorzitter meldt dat we als CRO niet anders functioneren dan de andere CRO's, we gedragen ons met ons vieren gelijkwaardig. Zitten aan tafel in gelijkwaardigheid. Wat voor de andere drie geldt, zijn punten die ook voor CRO Lelystad van betekenis zijn.

Mw. Van der Goot: Wat is het vervolg? De voorzitter legt uit dat de voorzitters in hun overleg graag een reactie krijgen. Alle correspondentie wordt gedeeld met de leden.

Er zijn kleine verschillen tussen de CRO's. We zoeken naar de gemeenschappelijkheid. In het voorzittersoverleg is besloten een aantal vragen via een brief voor te leggen aan de minister.

Mw. Van der Goot: de afhandeling van klachten is toch iets tussen luchthaven en provincie? Ja klopt, en dat wordt ook bij elke luchthaven op andere wijzen ingevuld.

Dhr. Van Amerongen: De brief geschreven namens de voorzitters. Dhr. Van Amerongen gaat er van uit dat de standpunten voorbereid zijn in de commissies. De voorzitter meldt dat, als er punten zijn waarbij dat mogelijk is, we dat zeker doen. We willen voorkomen dat de voortgang van het proces te traag wordt doordat brieven worden voorgelegd aan leden.

Mw. Verhoeven wil graag de een voorzitters een compliment geven over de inhoud van de brief.

Pagina 7, laatste zin van punt 9: Mw. Prins bedankt de voorzitter en dhr. Van Gemeren voor het verhelderende bezoek aan gemeente Zeewolde.

Commissie Regionaal Overleg luchthaven Lelystad

4. Luchtruimherziening, luchtvaartnota en meten en rekenen van vliegtuiggeluid

Verplaatst naar het volgend overleg.

5. Besluitvorming m.b.t. de openstelling van Lelystad Airport

Dhr Van der Ent krijgt het woord. De minister heeft de kamer vermeldt dat opening per april 2020 niet realistisch is. Dit besluit hangt samen met de discussie over de verkeersverdelingregeling (VVR). De versnelde procedure kan niet worden toegepast. In september wordt er over gesproken (zie de brief).

Een andere reden dat april niet realistisch is, is het Programma aanpak stikstof (PAS). Dit is voor veel bedrijven in het land een vraagstuk. Er kan niet worden volstaan met een melding, er moet een vergunning worden aangevraagd. En de mitigerende en voorkomende maatregelen die de stikstofdeposito verminderen moeten vooraf gerealiseerd zijn.

Dit is een enorme klus voor ministerie van LNV. Ook andere ministeries hebben hier een opgave aan. Hoewel de Depositie van Lelystad Airport klein is moet hier wel zorgvuldig naar gekeken worden. Dit kost tijd.

De VVR en PAS zijn de redenen waardoor april 2020 niet haalbaar is. 2020 is wel realistisch. We zetten de stappen die nodig zijn om opening in 2020 te realiseren.

Dhr. Van Amerongen: Schiphol mag ook nog uitbreiden, heeft ook consequenties?

Dhr. Van der Ent: Er liggen contouren van nieuw beleid over Schiphol. Het moet anders dan tot nu toe. We draaien het om, eerst moet reductie plaatsvinden alvorens er in kleine stapjes gegroeid kan worden. Hierbij is aangegeven dat de realisatie van Lelystad Airport deel uitmaakte van dit beleid.

Mw. Dam: Er zijn veel ontwikkelingen. Schiphol was vol, dat was de aanleiding om Vliegbasis Eindhoven en Lelystad Airport groter te laten worden. Nu gaan we het omdraaien en dat heeft ertoe geleid dat er verwarring ontstaat. Dhr. Van der Ent beaamt dat deze beredenering klopt, maar in de tussentijd is de ontwikkeling op Schiphol ook doorgegaan. Duurzaamheid kon worden omgezet in ontwikkeling. Dat wordt nu omgekeerd.

De voorzitter vat samen dat, in het licht van de discussie die we al jaren voeren, we ervan uitgaan dat 2020 de stip op de horizon is.

6. Reflectie op monitoring en evaluatie

Robert Piers (Ministerie I&W) geeft de aftrap van de presentatie. Het doel is een integraal M&E programma. Het participatieproces in april en mei is afgerond. Daarvoor hebben veel sessies in verschillende provincies plaatsgevonden. Het RIVM heeft de sessies inhoudelijk begeleid. De drie centrale thema's zijn geluid onder de routes, ultrafijn stof en hinder-gezondheidsbeleving.

Met de set van 7 bouwstenen, zie scope in de presentatie, moet de monitoring en evaluatie opgezet worden. De presentaties mogen worden gedeeld (zijn na het overleg op 8 juli via mail verspreid secr.).

Mw. Verhoeven: In de burgerfora zaten mensen uit de kaartenbak. De agrariërs waren daar niet bij. Dat was jammer. Dhr. Piers: Er is inderdaad niet gekeken naar beroepsgroepen in de regio.

Commissie Regionaal Overleg luchthaven Lelystad

Dhr. Oscar Breugelmans van het RIVM zet de presentatie Integrale monitoring en evaluatie Lelystad Airport voort.

De voorzitter vraagt of er gezamenlijk stappen kunnen worden genomen op gezondheid en hinderbeleving? Dit is een vraag die al enige tijd bestaat. Dhr. Breugelmans hoopt hierop een toelichting te geven.

Mw. Van der Goot: De tijdsplanning wordt aangepast, met welke reden? Dhr. Breugelmans geeft aan dat er rekening moet worden gehouden met de startdatum van de luchthaven. De planning loopt vanaf wanneer bekend is op welk moment de luchthaven opent.

Dhr. Breugelmans legt uit wat de doelstelling en zijn. Er worden meetlocaties geplaatst en daarbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande meetlocaties. De meetgegevens worden in een centrale database vastgelegd.

Wat ultrafijn stof betreft wordt inzicht verkregen door metingen, zoals die bij Schiphol worden uitgevoerd. Er zijn vaste meetposten in het verlengde van de baan. Die worden voorafgaand aan de opening geplaatst. Ze worden aangevuld met mobiele meetposten. Er wordt verwacht dat ultrafijn stof buiten de luchthaven nauwelijks meetbaar is.

De doelstellingen met betrekking tot gezondheid en hinderbeleving worden doorgenomen. Er worden 3 modules voorgesteld. Er wordt gewerkt met panels met een vaste groep mensen, aangevuld met de plaatselijke onderzoeken van de GGD in de regio. In de onderzoeken van de GGD kunnen niet veel specifieke vragen worden toegevoegd.

De planning is dus afhankelijk van de openingsdatum van Lelystad Airport.

De voorzitter vraagt: de metingen van ultrafijn stof in het 1e kwartaal van 2019 is een nulmeting. Als de opening wordt verschoven wordt dit onderzoek ook later uitgevoerd? Ja, dat klopt.

Voorzitter: In de vorige presentatie van de GGD werd opgemerkt of de GGD-monitor niet verfijnder kon zijn? Dhr. Breugelmans: De GGD-monitor is elke vier jaar. Als alle luchthavens in Nederland de GGD-monitor gebruiken, dan is vergelijken mogelijk in vierjaarlijks inzicht geluidhinder en slaapverstoring. Om inzicht te krijgen in slaapverstoring en geluid wordt gebruik gemaakt van de GGD gezondheidsmonitor. Door het instellen van panelstudies kunnen meer vragen gesteld worden aan een specifieke groep mensen. Deze specifieke informatie vult de GGD gezondheidsmonitor aan.

Dhr. Stoer: Er wordt in de bewonersplatforms meer informatie gevraagd over geluidhinder. Zoek je ook aansluiting bij de klachtenloketten? Dhr. Breugelmans: Er is nog geen duidelijk beeld op welke wijze de informatie uit klachtenloketten gekoppeld worden aan dit onderzoek.

Dhr. Piers: we willen toe naar integrale monitoringsrapportages en hoe mooi zou het zijn als je dwarsverbanden kunt leggen.

Mw. Prins: heeft een vraag over ultrafijn stof. Boven Zeewolde wordt gevlogen op 600 meter. Omdat het vliegtuigverkeer bij Zeewolde onder de 1000 meter zit pleit zij ervoor om daar ook een meter te plaatsen. Dhr. Breugelmans: Uit ervaring bij Schiphol is gebleken dat het meten van ultrafijn stof op grote afstand bijna onmogelijk is. Het ultrafijn stof wordt veroorzaakt door grondgebonden activiteiten. Buiten de grondgebonden activiteiten is ultrafijn stof nauwelijks aan te treffen. Als dat wel wordt aangetroffen dan wordt verder van de luchthaven gemeten met de mobiele meetpunten.

Commissie Regionaal Overleg luchthaven Lelystad

Dhr. Stoer: Kan er onderscheid worden gemaakt tussen ultrafijn stof van luchtverkeer en wegverkeer? Ja, dat is mogelijk.

Mw. Dam: Over meetlocaties geluid. Waarom is gekozen voor een mobiele meetlocaties nabij Andijk? Dhr. Bergmans beantwoordt deze vraag. Het is lastig om vliegtuiggeluid te onderscheiden van ander geluid. Mw. Dam stelt voor om aan de rand van Lelystad Noord een mobiel meetpunt te plaatsen.

Als er geluidmeetpunten van andere partijen worden meegenomen in het onderzoek, hoe wordt dan omgegaan met de verschillen van kwaliteit van metingen? Dhr. Breugelmans: ook die metingen zijn waardevolle gegevens die informatie kunnen geven.

Mw. Buis: Het panelonderzoek wordt gedaan onder de aansluitroutes. Is dat vanaf de uitvliegroutes die Alders heeft vastgesteld? Waarom wordt het daar pas gedaan en niet hier? Dhr. Breugelmans: Er worden geen gebieden uitgesloten. Er worden corridors rond de geplande routes genomen en daarbij wordt geen stuk overgeslagen.

Dhr. Leenen. Welke waarden worden meegenomen? De 48 en 40 L_{den} contour. Volgens Dhr. Leenen is dat bijna half Nederland. De 40 L_{den} valt echter binnen Flevoland.

Dhr. Van Amerongen: De aanduidingen van de geluidmeet-stippen op de meetlocaties is schematisch. Dhr. Bergmans: Het doel is om iets te kunnen zeggen over de ontwikkeling van de luchtvaart, iets zinnigs zeggen in relatie tot geluid. De locaties worden benoemd.

De voorzitter deelt mee dat, als de aanwezigen aanvullende vragen hebben om mee te geven in dat onderzoek dan kunnen die worden doorgegeven. Uiterlijk 19 juli kunnen aanvullende vragen bij de voorzitter worden ingediend (het betreffende mailadres is vlak na het overleg per mail door de secretaris aan de aanwezigen bekendgemaakt). De vragen worden verzameld en doorgezonden.

De voorzitter bedankt de aanwezigen van het RIVM voor het delen van de informatie. De presentaties worden aan de leden beschikbaar gesteld (reeds gedaan).

7. Ontwikkelingen van het klachtenloket

Dhr. Bergers geeft informatie over de stand van zaken betreffende het klachtenloket. Het klachtenloket is van de luchthaven, die op verzoek van de CRO wordt uitgewerkt door provincie Flevoland. De omgevingsdienst is daar door de provincie bij betrokken.

De contouren van het klachtenloket zijn helder. Technisch is het goed mogelijk om het een digitaal loket te laten zijn maar vanuit de CRO is de wens meegegeven ook telefonisch bereikbaar te zijn. Het doel is het loket operationeel te hebben bij de opening van de luchthaven.

Mw. Verhoeven meldt dat het CDO zorgen heeft over het tempo van uitwerking. Dhr. Bergers meldt dat het meer tijd nodig heeft dan voorzien. Dit heeft te maken met de opdrachtnemerschap van de omgevingsdienst. Mw. Van Bezooijen neemt deze opmerking mee.

Commissie Regionaal Overleg luchthaven Lelystad

8. Memo geluidmeetpunt Lelystad Airport

Mw. Van Bezooijen licht dit punt nog kort toe. Het was nog een openstaand punt, wat nu is besproken met het CDO en het voorstel is enthousiast ontvangen. Er wordt spoedig uitvoering gegeven aan het plaatsen van de geluidmeetpunten.

9. Datum en agenda volgend overleg

Het volgende overleg vindt plaats op maandag 14 oktober van 16:00 uur tot uiterlijk 18:00 uur in het luchthavengebouw van Lelystad Airport.

Op de agenda staan:

- Luchtruimherziening, luchtvaartnota en meten en rekenen van vliegtuiggeluid (min I&M).
- Stand van zaken omtrent de openstelling van Lelystad Airport.
- Klachtenregeling stand van zaken.
- Nieuwe website. Welke stukken openbaar.
- De begroting voor 2020.

10. Rondvraag

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

11. Sluiting

De voorzitter sluit het overleg om 17:40.

Actiepunten van de actielijst van 8 juli 2019

Datum overleg	Uitvoerder	Onderwerp	Streefdatum
10 april 2017	Voorzitter En elke deelnemende partij van de CRO	Geluidsisolatie woningen buiten de 40 Ke-zone. Bij ministerie aandacht vragen voor dit knelpunt	Doorlopend
9 oktober 2017	Provincie Flevoland; Mw. Verhoeven, Mw. Dam, Dhr. Stoer, Dhr. Van Amerongen.	Vorbereidingsgroep meldingen vliegtuigoverlast. Uitwerking voorstel	8 oktober 2018
9 oktober 2017		Communicatie over geluid meten en berekenen.	
12 maart 2018	Mw. Buis en CDO	Afspraken over calamiteiten- en schade	Voor de opening
8 juli 2018	IenW	Informatiesessie/presentatie aan belanghebbenden over wijzigingen van de VFR routes	Volgt
8 juli 2019	allen	Aanvullende vragen monitoring geluid, Ultrafijn stof, hinder en gezondheidsbeleving	Inzenden aan voorzitter uiterlijk 19 juli
8 april 2019	Mw. Prins, Dhr. Stoer	kascontrolecommissie	Begin 2020